

De la Rosa de Foc a la Gran Guerra

En l’Europa de 1913 s’estava donant una forta expansió econòmica, a causa d'una forta industrialització i un creixement del comerç internacional. Però en altres parts del món aquesta prosperitat era desigual, i les economies de les diferents regions estaven en diferents etapes de desenvolupament. Tot i que les economies europees estaven ja força desenvolupades, les dels països americans i asiàtics es trobaven en plena expansió.

Europa estava governada per nombroses monarquies, que mantenien aliances i rivalitats diplomàtiques. Els països europeus estaven fortament militaritzats i es preparaven per a un possible conflicte armat. La tensió entre les potències europees havia anat augmentant en els anys anteriors, i això va acabar desencadenant la Primera Guerra Mundial l'any següent.

En aquell moment, el govern espanyol estava liderat pel liberal José Canalejas. L’Estat estava governat per la monarquia d'Alfons XIII, amb el sistema polític conegut com a “Turnismo” amb el que el Partit Conservador i el Partit Liberal. Aquest sistema s’havia imposat gràcies al caciquisme i al cunerisme, que permetia als partits controlar els resultats de les eleccions i tornar-se en el poder.

En el pla social, l’Estat es trobava en un moment de grans desigualtats. La majoria de la població vivia en zones rurals i estava sotmesa a condicions de vida precàries, amb una gran pobresa i una mortalitat infantil elevada. Aquesta situació va produir una immigració massiva a les ciutats industrials. En aquestes, la situació era diferent, però l’explosió demogràfica conseqüent va provocar una escassetat de treball. Això va generar una gran precarietat laboral i social per a les treballadores industrials, que es veien obligats a viure en barris pobres i insalubres.

A escala catalana, el catalanisme polític estava en una fase de transició, passant de la Lliga Regionalista a la Mancomunitat de Catalunya, que seria creada l'any següent. La Renaixença catalana també estava en plena efervescència, amb una forta defensa de la llengua i la cultura catalanes.

Barcelona ja sobre passava el mig milió d’habitants (587.411 h en 1910), era un centre d'innovació i creativitat en molts camps, des de l'arquitectura modernista, que havia deixat una empremta notable en la ciutat amb obres com la Sagrada Família o la Casa Batlló, fins a la literatura, la música o el cinema. El modernisme català també estava en plena efervescència, amb artistes com Ramon Casas o Santiago Rusiñol. La ciutat era coneguda per la seva vida nocturna, amb una gran varietat d'opcions d'oci i cultura.

Les noves tecnologies i la industrialització havien provocat canvis significatius en les formes de vida i de treball de les persones. Les tensions socials entre les classes treballadores i les elits s'havien anat intensificant a mesura que les treballadores anaven prenent consciència de la seva situació i reivindicaven millores en les seves condicions laborals, tot abraçant ideologies en expansió en aquell moment com van ser el nacionalisme, el comunisme o, en major grau a casa nostra, l’anarquisme. És en aquest marc que comencen a estendre’s els ateneus, les cooperatives o les mutualitats i evidentment, els sindicats.

La conflictivitat era creixent, després d'un convuls s. XIX amb les guerres Carlistes, les Bullangues, les revoltes de Quintes, la revolta del pà, etc; el segle XX no començaria massa diferent. Després de diverses vagues generals, l'esclat social arribaria de la mà d'una crida a lleves en 1909 on les barcelonines varen enfocar la seva ràbia en edificis clericals a qui responsavilitzaven de gran part de les seves misèries o de no ajudar a evitar-les en allò que es coneixeria com la "Setmana Tràgica".

UNA FOTOGRAFÍA HISTÓRICA

Vista parcial de Barcelona, desde la montaña de Montjuich, el miércoles de la semana trágica

ORDINT LA TRAMA
110 ANYS DE LA VAGA DE LA CONSTÀNCIA

Memòria en Moviment
Universitat Lliure a Sants
sants.unilliure.cat